

VREDNOSTI KARAKTERISTIČNIH BIOHEMIJSKIH PARAMETARA KRV I SADRŽAJ MASTI U JETRI KOD MLEČNIH KRAVA U TRANZICIONOM PERIODU

RADOJICA ĐOKOVIĆ, BOGOSAVLJEVIĆ-BOŠKOVIĆ SNEŽANA,
MILUN PETROVIĆ, VLADIMIR DOSKOVIĆ¹

IZVOD: Cilj rada je da se odrede korelacije između koncentracija glukoze, slobodnih masnih kiselina, triglicerida i ukupnog holesterola u krvi i sadržaja masti u jetri kod mlečnih krava u tranzicionom periodu. Za ispitivanje je odabrano 40 krava rase Holštajn koje su podeljene u četiri grupe i to: prva grupa ($n=10$) od visoko gravidnih krava u periodu od 10 do 4 dana pre telenja; druga grupa ($n=10$) od visoko gravidnih krava u periodu od 4. do 1. dana pre telenja; treća grupa od puerperalno zdravih krava ($n=10$) i četvrta grupa od ketoznih krava ($n=10$). Od svih ispitivanih krava uzimani su uzorci tkiva krvi i jetre. Patohistološka ispitivanja uzoraka tkiva jetre pokazuju statistički značajno veću ($p<0.01$) masnu infiltraciju ćelija jetre kod ketoznih krava u odnosu na zdrave krave pre i posle telenja. Biohemijskim ispitivanjima krvnog seruma utvrđene su statistički značajno veće ($p<0.01$) vrednosti slobodnih masnih kiselina u krvi kod ketoznih krava kao i statistički značajno manje vrednosti glukoze ($p<0.01$), triglicerida ($p<0.01$) i ukupnog holesterola ($p<0.05$) u krvi u odnosu na vrednosti ovih parametara krvi kod zdravih krava pre i posle telenja. U ovom radu je utvrđena pozitivna korelacija između sadržaja masti u jetri i vrednosti slobodnih masnih kiselina u krvi ($r=0.51$; $p<0.05$), kao i negativna korelacija između sadržaja masti u jetri i koncentracija glukoze ($r=-0.69$; $p<0.05$), triglicerida ($r=-0.55$; $p<0.05$) i ukupnog holesterola ($r=-0.50$; $p<0.05$) u krvi u grupi ketoznih krava. Rezultati ispitivanja ukazuju da su koncentracije glukoze, slobodnih masnih kiselina, triglicerida i ukupnog holesterola u krvi najvažniji biohemijski indikatori u određivanju masne jetre kod mlečnih krava u tranzicionom periodu.

Ključne reči: krave, masna jetra, ketoza, glukoza, lipidi.

UVOD

Masna infiltracija ćelija jetre (masna jetra) kod mlečnih krava je česta pojava u tranzicionom periodu kao posledica negativnog bilansa energije i povećane mobilizacije

Originalni naučni rad / *Original scientific paper*

¹ Dr Radojica Đoković, vanredni profesor, dr Snežana Bogosavljević-Bošković, redovni profesor, dr Milun D. Petrović, docent, mr Vladimir Dosković, asistent, Agronomski fakultet, Čačak

